

Sygn. akt XXIII Gz 918/19

POSTANOWIENIE

Dnia 9 grudnia 2019 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie, XXIII Wydział Gospodarczy Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący: sędzia Bolesław Wadowski

Sędziowie: Magdalena Nałęcz

Andrzej Sobieszczański

po rozpoznaniu w dniu 9 grudnia 2019 r. w Warszawie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku dłużnika (...) Spółki Akcyjnej w W.

o ogłoszenie upadłości

na skutek zażalenia dłużnika

na zarządzenie Przewodniczącego Sądu Rejonowego dla m.st. Warszawy w Warszawie

z dnia 5 lipca 2019 r., sygn. akt XIX GU 147/19

postanawia:

uchylić zaskarżone zarządzenie.

Magdalena Nałęcz Bolesław Wadowski Andrzej Sobieszczański

Sygn. akt XXIII Gz 918/19

UZASADNIENIE

Zarządzeniem z dnia 5 lipca 2019 r. Przewodniczący w Sądzie Rejonowym dla m. st. Warszawy w Warszawie zwrócił wniosek dłużnika (...) S.A. w W. o ogłoszenie upadłości.

W uzasadnieniu wskazał, że wnioskodawca w terminie 7 dni od dnia otrzymania wezwania do uzupełnienia braków formalnych wniosku nie przedstawił kompletnego uzupełnienia. Zdaniem Sądu I instancji wezwanie do uzupełnienia braków z dnia 5 kwietnia 2019 roku sformułowane przez Referendarza sądowego (odebrane przez wnioskodawcę w dniu 11 kwietnia 2019 roku) było bardzo szczegółowe – Referendarz wskazał, jakie dokumenty mają zostać złożone.

Wnioskodawca w odpowiedzi przedstawił częściowo dokumenty, które nie spełniały wymagań określonych w zarządzeniu (a te wymagania z kolei wynikają z przepisów prawa). Dłużnik złożył część dokumentów w formie elektronicznej na nośniku danych (płyce CD). W ocenie Sądu Rejonowego dłużnik wykazał się niekonsekwencją składając niektóre z dokumentów prawidłowo, w formie papierowej, a niektóre na nośniku danych. Tytułem przykładu można wskazać, że referendarz wezwał do złożenia wykazu tytułów egzekucyjnych i wykonawczych i informacji o toczących się postępowaniach. Te dokumenty dłużnik złożył w formie papierowej. Wnioskodawca, uzupełniając braki formalne, nie przedstawił zatem kompletnych dokumentów we wskazanym kształcie.

Sąd powołał się na art. 125 § 2¹ k.p.c. który stanowi, że jeżeli przepis szczególny tak stanowi albo dokonano wyboru wnoszenia pism procesowych za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, pisma procesowe w tej sprawie wnosi się wyłącznie za pośrednictwem systemu teleinformatycznego. A contrario mając na względzie, że przepisy prawa upadłościowego nie przewidują przepisu szczególnego do składania wniosków czy pism formie elektronicznej za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, Sąd wywiódł, że ani wnioski o ogłoszenie upadłości ani załączniki do niego nie mogą być złożone w formie elektronicznej.

Sąd Rejonowy zaznaczył, że załączniki złożone przez dłużnika są dokumentami elektronicznym – jako dane wpisane na elektronicznych nośnikach informacji. Zawartość płyty CD świadczy o istnieniu zapisu komputerowego określonej treści, a skuteczność prawną tak wniesionemu wnioskowi może zapewnić tylko złożenie na wezwanie przewodniczącego własnoręcznego podpisu na wydrukach załączników. Mając zatem powyższe na uwadze, na podstawie art. 130 § 2 k.p.c. przewodniczący zarządził zwrot wniosku.

Zażalenie na powyższe rozstrzygnięcie wniosł dłużnik zaskarżając zarządzenie w całości i zarzucając mu naruszenie:

1. art. 130 § 1-2 k.p.c. w zw. z art. 35 pr.upadł. w zw. z art. 23 ust. 1 p. 4 pr.upadł. poprzez błędne przyjęcie, że dłużnik nie uzupełnił braku formalnego w postaci „oświadczenia o spłatach wierzytelności lub innych długów dokonanych w terminie sześciu miesięcy przed złożeniem wniosku” lub innych załączników, podczas gdy przedmiotowy brak formalny został przez dłużnika uzupełniony pismem z dnia 17.04.2019 r.;

2. art. 130 § 2 k.p.c. w zw. z art. 35 pr.upadł. w zw. z art. 23 ust. 1 p. 4 pr.upadł. poprzez uznanie, że dłużnik nie uzupełnił braku formalnego w postaci „oświadczenia o spłatach wierzytelności lub innych długów dokonanych w terminie sześciu miesięcy przed złożeniem wniosku” lub innych załączników w formie oczekiwanej przez Sąd, podczas gdy w wezwaniu do uzupełnienia braków formalnych z dnia 05.04.2019 r. brak było wskazanej formy oświadczenia oczekiwanej przez Sąd, a to tym bardziej mając na względzie, że dłużnik nie był reprezentowany przez adwokata lub radcę prawnego, co obiektywnie uniemożliwiło dłużnikowi uzupełnienie braków formalnych w formie oczekiwanej przez Sąd;

3. art. 130 § 1 k.p.c. w zw. z art. 35 pr.upadł. w zw. z art. 23 ust. 1 p. 4 pr.upadł. poprzez uznanie, że dłużnik nie uzupełnił braku formalnego w postaci „oświadczenia o spłatach wierzytelności lub innych długów dokonanych w terminie sześciu miesięcy przed złożeniem wniosku” lub innych załączników, a tym samym nastąpiła podstawa do zwrotu wniosku o upadłość, podczas gdy inna niż oczekiwana przez Sąd forma oświadczenia, o którym w art. art. 23 ust. 1 p. 4 pr. upadł. winna zostać uznana najwyżej za „inną oczywistą niedokładność niestanowiącą przeszkody do nadania pismu biegu i rozpoznania go w trybie właściwym” w rozumieniu art. 130 § 1 k.p.c.; naruszenie w tym kontekście również art. 65 k.c. w zw. z art. 65¹ k.c. poprzez abstrahowanie przez Sąd w procesie oceny od okoliczności, w których dłużnik złożył oświadczenie wiedzy oraz nieuwzględnienie oczywistego zamiaru wnioskodawcy;

4. art. 77³ k.c. poprzez błędne przyjęcie, że podpis jest koniecznym elementem dokumentu, podczas gdy zgodnie z art. 77³ k.c. dokumentem jest nośnik informacji umożliwiający zapoznanie się z jej treścią, co oznacza, że konstytutywną cechą dokumentu jest intelektualna jego zawartość; tym samym za dokument w postaci elektronicznej może zostać uznany plik na którym utrwalono dokument; w postaci pisemnej taki dokument posiadałby substrat w postaci karty papieru, w postaci informatycznej wystarczy jednak sam nośnik danych, tym samym złożenie wymaganego dokumentu w formie elektronicznej nie może na gruncie obecnej ustawy stanowić podstawy do zwrotu wniosku o ogłoszenie upadłości;

5. art. 23 ust. 1 pr.upadł. poprzez przyjęcie, że prawo upadłościowe wymaga, aby dokument stanowiący załącznik do wniosku dłużnika o ogłoszenie upadłości sporządzony był w formie pisemnej, podczas gdy prawo upadłościowe wymaga jedynie, aby był to dokument wyposażony w określoną treść; forma dokumentu nie jest narzucona przez ustawodawcę, tym samym jej wybór należy do wnioskodawcy; wybór tej formy przez wnioskodawcę może być

uzasadniony rozmiarem danych; Sąd upadłościowy winien zbadać jedynie czy dokument stanowiący dokument do wniosku zawiera w swej treści zagadnienia określone w art. 23 ust. 1 pr. upadł., ewentualnie czy umożliwia ustalenie wystawcy tego dokumentu, co może nastąpić przez odpowiednie oznaczenie nośnika informatycznego, zawierającego dokument elektroniczny, tj. oznaczenie płyty CD jak to stało w przedmiotowej sprawie (dokładne oznaczenie plików, stosowne odesłania oraz podpisanie płyty CD);

6. art. 28 ust. 1 pr. upadł. poprzez przyjęcie, że zwrot wniosku następuje także, w przypadku złożenia dokumentu w formie elektronicznej, podczas gdy art. 28 ust. 1 pr. upadł. stanowi jedynie o zwrocie wniosku z powodu niespełnienia wymogów określonych w ustawie lub braków fiskalnych; brak jest podstaw do zwrotu wniosku w przypadku złożenia dokumentu w formie elektronicznej;

7. art. 245 k.p.c. poprzez przyjęcie, że dokument prywatny może być sporządzony jedynie w formie pisemnej, podczas gdy art. 245 wskazuje, że dokument wykorzystywany w procedurze cywilnej może być sporządzony zarówno w formie pisemnej jak i elektronicznej.

Mając na względzie powyższe zarzuty skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego zarządzenia i procedowanie postępowania o ogłoszenie upadłości pod dotychczasową sygnaturą.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie zasługiwało na uwzględnienie, co zmierzało do wydania orzeczenia uchylającego zarządzenie przewodniczącego z dnia 5 lipca 2019 r.

Jeżeli wniosek o ogłoszenie upadłości nie odpowiada wymogom formalnym, a został złożony przez dłużnika niereprezentowanego przez zawodowego pełnomocnika, na podstawie art. 28 i art. 35 prawa upadłościowego zastosowanie znajduje art. 130 § 1 k.p.c., zgodnie z którym, przewodniczący zobowiąże stronę, pod rygorem zwrotu pisma, do poprawienia lub uzupełnienia go w terminie tygodniowym. Po bezskutecznym upływie terminu przewodniczący zgodnie z treścią art. 130 § 2 k.p.c., zwraca pismo stronie.

Orzecznictwo stoi na stanowisku, że wezwanie do usunięcia braków formalnych pisma procesowego powinny cechować jasność i zrozumiałość. Treść wezwania powinna być nadto jednoznaczna. Wskazuje się przy tym, iż nieprecyzyjność wezwania nie może rodzić ujemnych dla strony skutków procesowych. W tym miejscu należy wskazać na pogląd Sądu Najwyższego wyrażony w postanowieniu z dnia 28 września 2011 sygn. akt I CZ 81/11, gdzie Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyjaśnił, że treść wezwania skierowanego do strony (uczestnika postępowania), na podstawie art. 130 § 1 k.p.c., powinna dokładnie i w sposób dostępny, czytelny oraz zrozumiały wskazywać rodzaj i termin wymaganej od adresata wezwania czynności, a także rygor w wypadku niezastosowania się do jego treści. Strona (uczestnik postępowania) nie może, natomiast, ponosić negatywnych skutków, będących następstwem wadliwości wywołanych przez sąd, w szczególności, gdy treść wezwania stwarza możliwość dwojakiej, lecz równoważnej interpretacji.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy wskazać należy, że w wezwaniu referendarza sądowego z dnia 5 kwietnia 2019 r. nie sprecyzowano formy w jakiej dłużnik ma przedłożyć dokumenty, celem uzupełnienia braków formalnych wniosku o ogłoszenie upadłości. Przede wszystkim referendarz nie wskazał, że oświadczenie o spłatach wierzytelności lub innych długów dokonanych w terminie sześciu miesięcy przed złożeniem wniosku wraz z załącznikami winno być złożone w formie papierowej i opatrzone winno być własnoręcznym podpisem osoby umocowanej do reprezentacji dłużnika. Z tych względów za prawidłowe, tj. zgodnie z zarządzeniem, uzupełnienie braków formalnych wniosku należy uznać zarówno złożenie dokumentów zawnioskowanych przez referendarza w formie papierowej jak i na płycie CD, przy czym złożenie części dokumentów w formie papierowej nie wykluczało dołączenie innych dokumentów na nośniku.

Mając zatem na względzie to, iż dłużnik dołączył wszelkie dokumenty objęte zarządzeniem w zakreślonym do uzupełnienia braków formalnych terminie, zaskarżone zarządzenie o zwrocie wniosku jako nieznajdujące oparcia w

przepisach prawa należało uchylić na podstawie art. 386 §4 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. w zw. z art. 35 pr. upadł., o czym orzeczono jak w sentencji postanowienia.

Magdalena Nałęcz Bolesław Wadowski Andrzej Sobieszczański